

godt 4.000 mand, i 1983 på godt 7.000 mand og i de følgende 12 år på ca. 10.500 mand. Under den nævnte forudsætning vil det maksimale behov for faglært arbejdskraft kunne opgøres til godt 7.600 mand årligt. Den forudsatte byfornylsesindsats vil medføre en årlig import på godt 300 mill. kr.

Det bemærkes, at beregningerne er forbundet med usikkerhed, idet bl. a. anvendes løn- og importkvoter vedrørende reparation og vedligeholdelsesvirksomhed, uanset byfornyelsen omfatter et bredere spekter af aktiviteter.

For at skabe et sikrere grundlag for vurderingen er nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe om de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af byfornyelse. Resultaterne af dette arbejde vil snart fremkomme.

5. Tilrettelæggelse af en øget boligforbedrings- og byfornylsesindsats.

Som det fremgår af boligministeriets redegørelse, er der behov for en øget indsats for at fremme boligforbedring og byfornyelse i de ældre bygninger med henblik på at skaffe mere tidssvarende boligvilkår for de betydelige dele af befolkningen, der bor i disse områder. En sådan indsats er også nødvendig for at standse befolkningsnedgangen i de ældre byområder og for at undgå, at flere boligområder udvikler sig til egentlige saneringskvarterer, således at omfattende nedrivninger senere bliver nødvendige.

En øget indsats må primært have til formål at sikre muligheder for at gennemføre boligforbedringer i den tidssvarende boligmasse og samtidig også forbedringer af forholdene omkring boligejendomme i de ældre byområder, hvor bebyggelsesforholdene er utilfredsstillende. Samtidig giver byfornyelsen mulighed for at gøre boligerne og nærmiljøet egnet bl.a. for det stærkt stigende antal ældre og handicappede.

Gennemførelsen af denne opgave må tages op af ejere og lejere i de enkelte ejendomme og områder. Ejere og lejere må interesseres for opgavens løsning og deres ansvar herfor, og kommunerne, der har det offentlige ansvar for en tilfredsstillende boligforsyning, må sikre, at de nødvendige forbedringer af boligforholdene gennemføres.

Det er en forudsætning for gennemførelsen af de pågældende arbejder, at de er i overensstemmelse med planlægningen efter planlægningslovgivningen, herunder navnlig kommuneplanloven.

Kommunalbestyrelsen må sikre, at der via kommuneplanlægningen bliver den fornødne sammenhæng mellem byfornylsens enkelte elementer.

En kommuneplan skal bestå af en hovedstrukturdel og en rammedel, og inden den tilvejebringes, skal der udarbejdes en redegørelse om hovedspørgsmål og planlægningsmuligheder.

Hovedstrukturen fastlægger den fremtidige fysiske struktur for hele kommunen og dens enkelte bysamfund og bydele. Rammedelen fastlægger rammerne for lokalplanerne for de enkelte dele af kommunen.

For rammedelens delområder skal der fastsættes bestemmelser for anvendelse, bebyggelsens art, bebyggelsesprocent, etageareal, bygningshøjde, normer for opholdsarealer og parkeringsarealer m.v. Endvidere kan der være taget stilling til, hvilke bygninger der på længere sigt ønskes fjernet, og i hvilke områder der er bevaringsinteresser. Endelig kan der angives principper for den fremtidige trafikstruktur samt udpeges eventuelle gadestrækninger, hvor støjsolering bliver nødvendig.

Af hensyn til byfornylsens gennemførelse må kommuneplanens rammer indeholde overvejelser om en tidsmæssig prioritering af byfornylsesindsatsen. Det vil derfor være nødvendigt at ændre kommuneplanloven således, at tidsfølgeplanbestemmelserne i lovens § 4 udvides fra kun at gælde i hovedstadsområdet til at gælde i hele landet.

Kommuneplaner og lokalplaner udarbejdes af kommunalbestyrelserne inden for landsplanlægningen og regionplanlægningens rammer. Desuden er der omfattende offentlighedsbestemmelser, der sikrer borgerne mulighed for indflydelse på den fysiske planlægning. Byfornylsens enkelte dele skal fastlægges i lokalplaner. Bortset fra ekspropriation er der ikke i kommuneplanloven hjemmel til at træffe bestemmelse om gennemførelse af lokalplanen eller dele af denne og om økonomisk udligning mellem grundejere indbyrdes eller i forhold til det offentlige. De regler, der er udmøntet i lokalplanen skaber ingen handlepligt, hverken for borgerne eller kommunerne.

De planmæssige forudsætninger er forskellige, alt efter om de forbedringer eller fornyelsesarbejder, der er behov for, alene vedrører den enkelte ejendom og boligerne heri, eller der er tale om forbedringer af de samlede bebyggelses- og friarealforhold.

Ved regler om gennemførelse af boligforbedring og byfornyelse vil det derfor være rigtigt at skelne mellem på den ene side forbedringer i de enkelte bygninger og boligerne heri og på den anden side forbedringer eller fornyelsesarbejder, der ligger uden for forbedringer i de enkelte bygninger. I sidstnævnte tilfælde er der brug for en samlet løsning gennem en koordineret planlægning af byfor-